

marveč cela četa. Pričela se je o dogodku sodnijska preiskava. Ta je popolnem dokazala, da na gosp. doktorja nikdo še mislil ni, in da je bilo vse preganjanje le sad njegove razburjene domišljije. Preiskava se je ustavila, ker se ni ničesa zgodilo. „Neue Freie Presse“ pa se ni zdelo vredno, da bi popravila poročilo, in posledica je bila, da so se tujci lansko leto res ogibali lepega letovišča v Kamniku.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Železnikov 24. julija. (Po skončanih občinskih volitvah.) V dan 18. februarja t. l. pretekla so bila tri leta, odkar je bil od svojega gospoda prednika prevzel zadnje občinske akte in občinsko blagajno naš prejšnji gosp. župan Jos, Levičnik. Časa, kedaj bo volilna dôba potekla, njegovi nasprotniki niso zamogli pričakati. Uže meseca decembra preteklega leta gladil se je novemu županu pot — kje? — naj ostane zamolčano. Neki drugi je okoli novega leta skrbljivo vpraševal pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranji, kedaj se bo uže volil v Železnikih novi župan. Gotovo si je ta možicelj — jako študirana glava in strokovnjak v govorništvu!!! — domišljeval: če sam ne splezam na županski stol, na levici ali na desnici bom pa morda vsaj sedel. Ker se vsled neizogibljivih zadržkov volitev novega občinskega odbora do meseca maja ni razpisala (akoravno so se priprave za to vršile uže meseca januarija), jelo se je po „Slov. Nar.“ klicati glasno na pomoč. Kdo je to delal, znano je. Imamo tu vsemu znanemu in neznanemu svetu poznato „bralno društvo“; udje njegovi zvejo še ostentativno „Slovenci“, vsi drugi pa, ki ne trobijo z njimi v isti rog, so — čujte! — nemčurji?! (sic). Kdo bi se tem domišljakom ne smejal. Približala sta se dneva 6. in 7. julija, čas volitve novega odbora. Naši „Slovenci“ čutili so se poklicani, dobiti krmilo občinskega gospodarstva popolnoma v svojo oblast, postavili so kandidate v dveh volilnih razredih, a! žalostna jim majka, izvoljen pa tudi eden, bolje: nihče izmed njih ni bil ne za odbornika in ne za namestnika. Sicer so ugovarjali zoper to, pomagalo pa ni nič, sad njihovega truda bil je: fiasko.

20. julija volilo se je občinsko predstojništvo. Županom izvoljen je bil zopet gosp. Jos. Levičnik, njemu za namestnika in I. obč. svetovalca blagorodni gospod Leop. Globočnik; II. in III. svetovalec pa sta gg. Franc Košmelj in Henr. Plavec. Se ve, da našim „Slovincem“ to kratkomalo ni po volji; javkali so zopet v „Sl. Narodu“, a ne pomaga nič njihovo lamentiranje. Naj blagovolijo potrpeti 3 leta; do takrat se jim vremena morebiti razjasnijo; med tem pa imajo čas, naučiti se kaj bolje delovati za svojo zdaj propadlo stranko.

Dobrova 24. jul. (Vojsko glogovemu belinu!) Glogov belin (*Papilio crataegi*) je splošno poznati metulj. Gosenica njegova je med vsemi škodljivci sadnega drevja

ena najhujših požeruhov. Pretečenega meseca je glogovega belina po nekaterih krajih kar vse mrgolelo, po drugod pa tudi ni bil ravno redek. Plodna samica polaga svoja jajčica navadno na zgornjo stran listja sadnega drevja, osobito jabolčnega, slivinega, glogovega, bolj poredko tudi hruševega. Jajčica so iz početka rumena; pozneje postanejo pa bolj zagorela. Ena sama samica položi jih do 200. Ob času, ko metulj okolo frfoli in kjer ga je obilo, se njegova zalega kaj labko na listji sadnega drevja v podobi rumenih, navadno okroglih lis zapazi. Uže ob tem času more se ga, osobito na nižjem drevju s tem mnogo pokončati, da se listje, na katerem je zalega, obere in vniči (sežge). Še bolj vidna pa postane njegova zalega ob času, ko so uže male gosenci izlezle. Vsak list, na katerem se nahajajo, preč na zgornji strani prepredejo in ga do žilic popolno razžró, vsled česar prične se od špice doli proti peclju skupaj zvijati in sušiti. To uničevanje se pa ravno sedaj godi. Ako se po gosenicah napadeno drevo le površno ogleda, zapazi se ob zgornjih delih njegovih in pa ob koncu srednjih in tudi spodnjih vej takega posvalikanega in sušečega listja uže prav obilo; in, če se tak list odtrga in razvije, dobi se v njem celi broj malih gosencic, ki pod pajčevino listno kožico razjedajo in žró. Še ložeje, nego v jajčicah samih, more se tega požeruha sedaj zatirati, ker so mesta, kjer se ravno nahaja, uže od daleč vidna. Na nizkem sadnem drevju obere se ga uže sedaj prav lahko — popolno. Časa za to prekoristno in prepotrebno delo se pa tudi ne manjka; po dokončani službi božji ob nedeljah popoludne more se to, mislim, da brez vsakega greha izvrševati. Te gosenci pa tudi prezimijo. Pred zimo zbere se jih od 6 do 10 skupaj ter se ob najbolj zunanjih koncih drevesnih vej v posamezne liste zavijo in zapredejo; privežejo pa tudi vsak tak list k vejici in češuljici dobro, da med zimo ne odpade in na drevesu obvisi. Za obiranje takega listja z gosenicami vred je pravi čas proti koncu zime, prej kot je drevje vegetirati pričelo. Ob tem času so še vse gosenci v povitem, suhem listji. Sedaj in ob koncu zime nabrano listje tako naj se brez usmiljenja v ogenj vrže in sežge, da se hudi škodlivec uniči in pomori!

Uže sedaj naprej z neko gotovostjo trdim, da, ako se ne bode zalega glogovega belina z vsemi silami pokončevala in do pravega časa uničila, bodo sadni vrti drugo leto (osobito tam, kodar je letos belin v ogromnem številu frfolel) o kresu in tudi še pozneje listja in zelenja, v jeseni pa sadja goli in prazni stali.

Toraj, komur je na tem kaj ležeče, da svoje drevje za prihodnje leto preteče nevarnosti obvaruje, naj se še o pravem času požuri ter naj rok križem ne drži!

Gospodom učiteljem po ljudskih šolah, med kmeti na deželi je pa tū zopet lepa prilika dana, mladino v domačem priropisji koristno in z vspehom podučevati. Tak poduk dečke ljudske šole prav pošteno briga, se ga veselé in tudi ob enem zaželjenega sadu donaša. Le dopové in dokaže naj se jim, da, ako bodo gosence sadno

drevje objedale, sami sadja jesti imeli ne bodo; in vojska proti mrčesu je uže dobro organizovana. Toraj na delo!

M. Rant.

Iz Ljubljane. — O osnovi novih slovenskih paralelk na gimnazijah v Celji, Gorici, Mariboru in Pulji je, kakor poroča dunajska „W. Allg. Z.“, ravno sedaj posvetovanje v naučnem ministerstvu; na celjski gimnaziji vpeljati se imajo uže to jesen. — Vest ta ni neverjetna, toda naklonjenosti Gautschovi je ne bode pripisaval noben Slovenec.

Viktor Dolenc,

neumoren delavec za povzdigo narodne zavesti med primorskimi Slovenci, vrednik „Edinosti“, prvi povsod na Primorskem, kjer koli se je pričevalo delo za bujenje in razvoj slovenskega narodnega življenja, umrl je dné 20. julija zjutraj ob 1/2 2. uri v Trstu po kratki bolezni (za kozami) v 45. letu svoje starosti.

Na gomili veliko prerano umrlega rodoljuba žaluje ves rod slovenski. Lahka mu bodi zemlja, slava njegovemu spominu!

O smrti Dolenčevi došlo nam je sledeče naznanilo:

„S potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je gospod

Viktor Dolenc,

urednik „Edinosti“ in lastnik tiskarne, predsednik delavskega podpornega društva, starosta „Sokola“, prvomestnik načelnštva tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda, podpredsednik političnega društva „Edinosti“ itd.,

danes ob 1/2 2. uri zjutraj po kratki in težki bolezni v 45. letu mirno v Gospodu zaspal.

Zaradi nalezljive bolezni ni se mogoče udeležiti pogreba.

Trst 20. julija 1887. Uredništvo „Edinosti“.

„Edinost“ zapuščena piše o njegovi smrti:

Viktor Dolenc,

lastnik tiskarne v Trstu, urednik „Edinosti“, predsednik delalskega podpornega društva, starosta telovadnega društva „Tržaški Sokol“, prvomestnik načelnštva tržaške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, podpredsednik polit. društva „Edinost“ itd. itd. itd.,

umrl je nocoj ob 1 1/2 uri po kratki in mučni bolezni v 45. letu svojega življenja. — Porojen je bil na Razdrtem od vrlo poznate obitelji Dolenčeve. Šolal se je v Gorici in tam prestopil v trgovski stan.

Pokojni dr. Lavrič je vzbudil jako nadarjenega mladenciča k javnemu političnemu delovanju. Bil je njegova desna roka, udeleževal se je aktivno vsega političnega gibanja na Goriškem, posebno na taborih. Bil je načelnik in ustanovitelj prve narodne čitalnice na Goriškem — v Solkanu. Svoje posebno politično delovanje pokazal je v časopisu „Soča“, katerej je bil več let urednik in koja je bila pod njim najboljši politični časnik.

Pred desetimi leti se je preselil v Trst, kjer je postal v kratkem času voditelj slovenskega življa. Priča temu so posebno delalsko podporno društvo, ki se je pod njegovim vodstvom krepko povzdignilo in postalo tako rekoč nepridobitna trdnjava.

V političnem društvu „Edinost“, v katerem je deloval do poslednjega diha, bil je duša.

Podružnica društva „sv. Cirila in Metoda“ je imela v njem najgorkejšega i navdušenega zastopnika in načelnika.

Z njegovo smrtjo so tudi oslabela krila tržaškega „Sokola“, kateremu je bil starosta.

Z eno besedo, ni društva v Trstu in okolici, katerega on ne bi bil z besedo in dejanjem močno podpiral. — Tako delavnega, zaslužnega in patrijotičnega moža nam je nemila smrt tako naglo in v najlepši dobi pokosila!

Za njim žaluje vsa Slovenija, posebno pa mi primorski Slovani, koji smo v njem izgubili nenadomestljivega vodjo in prvaka.

Temu našemu velikanu: večni spomin!

Viktor Dolenc.

Tužno nam je javiti vest svojim čast. bralcem, da je danes ob 2. uri zjutraj neuprosljiva smrt pokosila še v najlepši moževni dobi življenje našega dosedanega urednika in slovenskega političnega vodje v Trstu, gosp. V. Dolenca. Na prvem mestu prinašamo njegov životopis, v kolikor nam ga je bilo mogoče napisati pod prvim vtiskom ne nadejane smrti.

Pokojnik bolehal je uže osem dni na kužni bolezni kozah in kar nagloma se je sinoči njegovo stanje poslabšalo, ter ga do zjutraj v grob spravilo. Bil je jako zaslužen rodoljub in neutrudljivi boritelj s peresom, besedo in delovanjem za narodno slovensko pravico. V njem izgubi slovenski narod enega izmed svojih prvakov in posebno mi Slovenci v Trstu in na Primorskem.

Koliko je bil priljubljen in uvažan, vidi se iz tega, da je bil predsednik mnogih društev, namreč: „Delalskega podp. društva“, „Podružnice sv. Cirila in Metoda“, „Tržaškega Sokola“ in podpredsednik političnega društva „Edinost“.

Slovesni pogreb se ne bode mogel vršiti, ker je umrl za nalezljivo boleznijo in ga kar naglo odnesó.

Minulo nedeljo popoldne bila je nagrobna slavnost. Položile so vsa narodna društva vence na njegovo gomilo. Nagrobne govore govorila sta državni poslanec g. Ivan Nabrgoj in novi vrednik „Edinosti“ Mat. Mandič.

Slovesna črna maša pela se bode za duševni blagor pokojnega dne 29. julija ob 10. uri zjutraj v novic erkvi sv. Antona v Trstu.

— Poročanje poslanca dr. Josipa Poklukarja minulo nedeljo v Postojni vršilo se je lepo in častno. — Na Vičičevem dvorišči v obilnem številu zbrani volilci poslušali so z zanimanjem blizo 1 uro trajajoče poročilo, ki je obsegalo najzanimivejše stvari iz obravnave pogodbi z Ogersko, dalje delovanje slovenskih poslancev sploh in konečno v kratkih potezah nekoliko o delovanji

poslanca samega v državnem zboru v nekaterih odsekih in v delegacijah. Govornik omenjal je izrekoma živahnih razprav v jezikovnem odseku in pa za večino tako častne jezikovne razprave v gosposki zbornici povodom predloga Schmerlingovega.

Govornik sklepal je s kratkem pogledom v prihodnost ter naslanjajoč se na svoj govor povodom razprave o kvotni postavi priporočal tam izrečena svoja gospodarska načela. Dalje naglašal je pomenljivega prevrata, po katerem sedaj po sprejeti pogodbi vlada ne stoji več nad strankami, temveč se opira na večino ter je izrekel nado, da se vkljub nedvomljivega nasprotstva naučnega ministra Gautsch-a tudi za Slovence mora pričeti boljša doba. — V ta namen pa moramo tudi mi vse storiti, da se ohrani sloga v državnozbornski večini in da večina v soglasji z vlado izvršuje svoj program izražen v prestolnem govoru leta 1879.

Živahni dobro-klici, ki so se čuli med govorom, spremljali so konečne stavke govornikove in soglasno sprejel se je od treh strani prihajajoč predlog, v katerem se je poslancu izrazila zahvala in popolno zaupanje.

— **Miroljubnost in omika koroških Nemcev.** Kakor časniki javljajo, pobili so v Celovcu staremu profesorju A. Einspielerju minuli teden vsled hujskanja tamošnjih nemško-narodnih listov neznanu suroveži okna tako, da je bilo v sobi mnogo po pest debelih kamen. — Le tako naprej, naj se le kažejo divjaki, kakoršni so res! S koroškimi Nemci, ki mir ljubijo, se bodo Slovenci uže pogodili.

— **Za župana vrhniškega** izvoljen je gosp. Gabrijel Jelovšek, razumen trgovec in zavesten narodnjak. — Čestitamo novemu županu k zmagi, Vrhniki k novemu županu!

— **Stritarjevih zbranih spisov** prišel je na svetlo uže 6. snopič.

— **Wolfova spominska plošča** na njegovi rojstni hiši razkrila se bode slovesno dne 14. avgusta.

— **Davorin Trstenjak**, starosta slovenskih pisateljev, župnik v Slovenjem Gradcu, praznoval bode dne 4. septembra svojo 70letnico.

— **Gosp. Jos. Levičnik**, izvoljen je v Železnikih za župana. To je gotovo najsijajnejša rešitev vlanskih, nevsječnih preprirov. Čestitamo!

— **S Kamnika** se poroča, da je tje došlo v toplice krog 150 gostov, v mestu pa si je preskrbelo poletna stanovanja 100 ptajcev tako, da je življenje v tamošnjem poletnem hladu nastalo jako živahno.

— **V zalogi J. Giontini-ovi** prišle so ravnokar 4 nove knjižice s podobami za mladino, namreč: „S prestola na morišče“, „Narodne pripovedke za mladino“, „Sita, mala Hindostanka“ in „Naselnikova hči“.

— **Kmetijsko potovalno predavauje v Rovtah** nad Logatcem imel bode tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 31. t. m. popoldne po cerkvenem opravilu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Za trenutek se je celó zanimanje za izvoljenega bolgarskega kneza umaknilo samo na sebi manj pomenljivi dogodbi. Zasačili so namreč minulo soboto v Novem Jorku poštnega izneverovalca Filemona Zalevski-ga, ki je dne 26. maja na dunajski pošti izneveril 131.000 gold. in je potem zginil.

Slepar bival je do 13. t. m. na Dunaji deloma v ženski obleki. Bival je pri neki malopridni odgojiteljici Jenny Nathanson v znani ulici Engelgasse v predmestju „Wieden“. — Ko se je minulo soboto popoldne pripeljal v Novi Jork na parobrodu „La Champagne“, dejali so ga vsled posredovanja našega tamošnjega konsula v zapor in vzeli 100.000 gold. gotovine, katero je imel seboj. Ostalo izneverjeno svoto 31.000 gold. dobili so pri njegovem bratu, podčastniku na Dunaji. — Z Dunaja v Havre odpeljal se je za žensko preoblečen v spremstvu gospice Nathanson, pri kateri je stanoval skoraj dva meseca. — Časniki prinašajo nadrobna poročila o tej dogodbi, ki je za sedanje časnikarske pasje dni, kakor nalašč.

Bolgarska. — Zadnji telegrami trdijo, da ljudstvo tišči siloma na to, da bi se Bolgarska proglasila za republiko. Stareja poročila pa trdijo, da ima vladarstvo vedno še tesno in živahno zvezo z izvoljenim knezom Coburškim.

Z Rima se brzojavlja: Papeževo pisanje do kardinala Rampolla o načelih vladanja pravi gledé Avstro-Ogerske: Pobožnost cesarjeva in njegova udanost za papeža, kakor tudi udanost cesarjeve rodbine storijo, da so razmere države z vatikanom kar možno najboljše. Vsled tega in vsled modrosti onih mož, kateri zaupanje cesarjevo vživajo, bode mogoče, verske interese v Avstro-Ogerski pospeševati, zapreke odpraviti in težave, ako bi nastala v polnem porazumljenji, vrediti.

Belgija. — Listi trdijo, da je novica o smrti vladarja države Congo-Stanley-a izmišljena.

Žitna cena

v Ljubljani 20. julija 1887.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 98 kr. — banaške 7 gold. 90 kr. — turšice 5 gold. 20 kr. — soršice 6 gold. 45 kr. — rži 4 gold. 55 kr. — ječmena 3 gold. 9 kr. — prosa 4 gold. 71 kr. — ajde 4 gold. 6 kr. — ovs 2 gold. 92 kr. — Krompir 1 gold. 96 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 25. julija.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 50 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 87 kr. — Ječmen 4 gold. 55 kr. — Ajda 4 gold. 72 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 80 kr. — Seno 2 gold. 10 kr. — Špeh 1 kilogr. 60 kr.